

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Poggii Florentini Oratoris || Clarissimi, Ac Sedis Apo.||
Secretarii Opervm ||**

Poggio Bracciolini, Gian Francesco

Argentinae, 1513

VD16 ZV 12623

Or[at]ionem tertiam in funere Nycholai Nicoli

urn:nbn:de:hbz:466:1-14341

quorum opera in solam perniciem gentium spectant: versari in terris prospera valitudine: diuulsiq; vivere q; ferat communis salus: quos utilissimum fuerat orbi/ aut nullo q; natos/ aut q; primū interijisse. Eos vero quorum vita est nobis salutaris/ qui opere & exemplo profunt: in quibus multorum refugium consistit: aut morbo a negocijs impeditur: aut citius eripi nobis q; ratio reipublice patiat. Quāobrem pluribus verbis deslerem huius singularis viri mortē: deplorarem publica incōmoda: lamens menterem priuata: multorum damna: & cōmunem bonorum parentem subtractum nobis q;erer: nisi censurā dei timerem: & ni vererem/ ne videremur eius glorie quā nunc in caelis fruatur inuidere. Tū dico: bonos omnes patre optimo/ egenos: patrio no sanctissimo/ eccliam Romanā summo viro/ sedem aplicam prudentissimo cōsultore esse hoc talis viri obitu spoliata: qui splendorē Romanae curie/ lumen religionis/ dignitatem suo Ordini afferebat. Sed postq; ira visum est illi cuius consilia aeterna sunt: nos quoq; in eius interitu consolemur: scientes ipm in beatorum numero collocatum. Doleamus paululum si libet incōmoda nostra: illius vicem letemur: qui nunc fert operatum fructum laborum suorum. Prosequamur quoq; grato animo memoriam eius: & virtutes suas infixas animo teneamus. Conuenit eius opera & optime actam vitam imitari: ut instar eius aeternam gl'am nostris laboribus & actionibus consequamur.

Conclusio

POGGII FLORENTINI ORATIO

tertia in funere Nycholai Nicolii cuius
Florentini.

I CIVES PRAESTANTISSIMI LATINAe muse hoc in loco per se loqui potuissent: neq; alterius dicendi officium postularēt. Ipse em suis verbis copiosissime atq; ornatisime celebrasset p̄clarissimum atq; omni laude dignissimum alumni sui funus. Verum quoniam qui pro earum dignitate ac maiestate in publicum prodire non consueuerunt: hoc munus ab alijs suscipi aequo animo patunt. Itaq; licet per multos adesse intelligam ad dicendum paratos/ quibus ingenio sum inferior & doctrina: tamen quo non amplius preeripiam huius funeris exornandi facultatem: sed ut tanq; aditum quendam patefaciam/ exquisitius quiddam atq; ornatisime eloquendi non indignum existimaui aliquid in medium afferere.

re: qui & si non vestris auribus/ at saltem officio hominis amici videar satisfecisse. Quā in re si nequaquam parem suis laudibus/ ac de me meritis eloquentiam p̄stitero: dabit opinor veniam paruitati ingenij mei/ qui sum tardior ad dicendum: timē magnitudini virtutum Nycholai: quae permulte in eo atq; amplissime claruerūt. Copiosa em quaedam atq; excellēs oratio/ a qua longe absum/ adhiberi opteret ad huius mortui laudes ac breuitate temporis cōplectendas. Quāq; quem ego mortuum dixi/ viuit hic procul dubio: viuetq; diutius/ cum eius memoria sit hominibus diuissime permansura: atq; ea etiam viuat vita scilicet immortalis/ quae vera vita est appellata. Emigrasse hinc euestigio credimus ad caelos hanc purā aiam: omni labe corporis/ omni vitiorum contagione exutam. Fuit em vir iste vitę integerrima: omni in aetate modestię singularis: qui ita sarrum sacrarum doctrinam coniunxit cum studijs humanitatis: et omnia quae legebat ad vitae melioris cultum: & ad quandā sanctimoniam reuocaret. Quae ut facilius intelligere possitis/ quae so paucis

cognoscite: tum quæ ad studia eius & doctrinam spectant; tum quæ ad virtutum mores & vitæ integritatem. Plurimū em̄ conferre solet ad incitamenta virtutū cognitio earum rerum quas viri excellentissimi nobis suo exemplo reliquerunt. Ortus est Nycholaus ut nostis/egregijs atq; honestis parentibus diuibus nostris; qui quæ homini maxime sunt optanda/ & diuitijs & beniuolentiā ciuium floruit; & pater quidem mercaturæ operam dedit: qua sibi opes plurimas compauit. Nycholaus vero cum ad idem exercitiū a patre vocaret: ipse autē honestioris mercaturæ genus querendo/videlic; virtutis curam sibi proposuisset: ad linguæ latinæ cognitōem se transtulit. Iam aduultus ætate/natura ipsa edoctus: videbat cetera caudica esse/fragilia & momētanea: in virtute firmum/stabile & perpetuū bonum. Ad eam capescendā sentiebat maxime esse accommodata studia s̄arum; quæ sola verū virtutis iter demonstrare/ & vitia cōpescere existimant. Cum autē varie essent discendi facultates/ quibus hoies pro animi affectionē applicare ingenij solent: humanitatis studia sibi delegit: velut ea quibus boni viri effici maxime consueuerūt & minime rerum cupidi. Hæc em̄ sola ad virtutem videntē spectare: quippe cū in eis honestū ipm̄ & agitatio quedā mentis/ ac melioris vitæ cultus querat. Itaq; cum floreret tunc in hac ciuitate eximia virtus atq; doctissimi oim̄ viri Ludouicū Marsiliū ex religione Augustinē. cōtulit se in eius familiaritatē. ut una cum studijs doctrinæ/vitæ quoq; & morū institutōem p̄ciperet. Hoc quidem mature & sapienter in primis egit. Nam quibus honesta viuendi ratio proposita est: quæ sibi integritas & probatū virum eligere debent / ad cuius imitationē & silitudinē infomerūt. Erat domus Ludouici referta tunc egregijs adolescentibus/ qui sibi vitam eius & mores proposuerāt imitandos. Frequētabat quoq; ab optimis ac p̄stantissimis viris huius ciuitatis: qui ad eam velut ad diuinū quoddā oraculū undiq; cōsuebat. Eruditus autē liberaliterq; instituit plures: qui viri doctissimi euaserunt. Sed emerere inter alios: p̄cipue Ioānes laurensis: Robertus rossus; et hic noster Nycholaus qui ceteris rebus posthabitis nunq; a latere Ludouici discedens: & optimis virū dī p̄ceptis institutus est: & plurimū tempis impertijt. Morū autē severitatē & loquendi harmoniā quandā/ ac in reprehēdis vitijs libertatē ab illo hauisit: qui erat promptissimus ac paratissimus ad vitiōrū obiturgationē. Accidit em̄: ut imitaret mores quibus cū ab adolescentiā educamur. Hac ratione vitæ imbutus: diuites res quæ fere ab omnibus summo expetunt studio aperte contempsit: diuitias videlic; & honorū cupiditatē. Cum em̄ esset philosophiæ p̄ceptis non tam legēdo q̄ agendo eruditus: eam normā viuendi optimā iudicauit/ quo ocio s̄arum vacaret: neq; opibus inferuaret: neq; ambitioni. Igitur honorū artium curæ deditur/ ac suo contentus: quicquid tempis dabat a priuatis rebus: aut legendo/ aut scribendo/ aut amicorū negocijs impertiēdo accommodabat. Solleritissimus oim̄ fuit in emendis ac cōparandis libris fructuosissima ac pulcherrima oim̄ negociatione: quos adeo multos atq; egregios tum latinos/ tum græcos ab extremis usq; Europæ finibus cōquisiuit: omes Italos (pace reliquorū dixerim) s̄paratim librorū copia optimorū. in quo beneficentiā suam/ liberalitatēq; attendite. Cōmunes erant libri sui omnibus etiam ignotis: p̄sto aderant aut legere volentibus/ aut transcribere neq; ulli omnino recusabat qui aut doctus esse/ taut videret velle doceri: ut publica q̄dam bibliotheca & ingeniorū sustentaculū domus eius existimaret. Etem̄ eos quos libros suos occultarent/ neq; cū ceteris participarent: cum essent editi ad cōmunem videntū utilitatem/ quodāmodo abhorrebat/ affirmans huiusmodi hoies teneri criminē expilatæ hereditatis. Qd̄ autem egregiam laudem mereret: summā operam/ curamq; adhibuit: ad p̄uestigandos auctores qui culpa temporū perierant. Quia in re vere possum dicere: omes libros fere qui nouiter tum ab alijs reperti sunt/ tū a me ipso: qui integrum Quintilianū/ Ciceronis nostri orationes/ Sillium Italicū/

Ortus eius

Ludouico
Marsilio p̄
ceptore
uius.Diuitiarū
& honorū
cōtemptorLibros s̄
diosos com
parator.

Nom̄ Marcellū Lucretij partem multosq; p̄tea e Germanorū Gallorūq; erga
 stultis mea diligentia eripui atq; in lucem extuli Nycholai suasi/impulsi/cohor
 tatione/ & pene verbos; molestia esse s̄ris latinis restitutos. Sed id est p̄maxime in
 genti gloria dignū. mortuo de quo antea dixi Ludouico: a quo eruditōem latinā
 acceptū intelligeret gr̄cas s̄ras & doctrinā nostris admōdū cōferre; quippe q̄
 sine adiūm̄to gr̄corū manē esse vident ac debiles: operā dedit cupidus discēdi
 cum viro tūc int̄gerimo oīm ac doct̄issimo Coluceo salutato: qui & ip̄e post Lu
 douicū doct̄orū oīm parens atq; educator putabā: ut Manuel chrysoloras con
 stantinopolitanus/ gr̄corū oīm facile princeps / in hanc urbē legendi gr̄a accerfret.
 Venisse mihi videor posse dicere: etiam his qui illorū temporū memoriā tenent
 approbātibus / Nycholai maxie unius v̄bis ac sollicitudine gr̄cas s̄ras lōgo post
 in Italiam reductas. Quae quāntū utilitatis nostris hoibus attulerint/ tum ad elo
 quentiā/ tum ad plurimaz rerū scientiā quis ignorat? Vident̄ prisca illa t̄pa q̄bus
 eloquentia cum sapientia cōiuncta vigeat/ esse hoc saeculo renouata. Ita quicq̄
 utilitatis gr̄carū s̄rarum bñficio accepimus/ uni Nycholao possumus acceptum
 ferre. Nam a Manuele tanq; doctrinae quodā seminario multi viri doct̄issimi pro
 die. Venit deinde Florentiā etiam Nycholao auctore vir p̄iūssimus Guarinus:
 qui & ip̄e plurimū profuit ad gr̄carū s̄rarum cognitionē. Accessit deinde vir pra
 stans ingenio & doctrina Ioannes Aurispa Nycholai procurator. Tum ultimus
 oīm Nycholai quorū opera ad nos adiit/ vir scelestissimus mortaliū atq; impurissi
 mus (quem cōtumēliae causa nomine) Franciscus Philephus: cuius vitia & sce
 lera adolēcentes nostros & urbem inquinarūt: ut fatius fuisset futurū urbi huic/
 pestiferi hois carere doctrina/ licet perenni & exili/ q; eius abūdasse nequitia. Ve
 rum Nycholai/ qui scientie utilitatē quæreret/ flagitia ignoraret: cōmuni errore
 honorū/ qui ceteros ex suo ingenio iudicant deceptus: ut homo nepharius ad les
 gendū mercede publica excitaret effect. Ergo oīs qui deinceps gr̄carū s̄rarum
 cognitione profecerūt/ magnas gr̄as Nycholao & habere & agere debent: qui au
 ctor in primis eius doctrinae fuit in Italiam traducendē. Magna haec profecto hor
 minibus nostris utilitas: ingens Nycholai laus/ & posterorū memoriē cōmendan
 datum extitisse: cuius maxime cura & opera gr̄ca studia Italii ante ignota/ ad
 nos tandem longo post tēpore redierūt. Quid idem in litteris nostris: quāntū pro
 fuit nobis: quāntū singulis qui discēdi desiderio tenebant? Nō hortator solū / sed
 furor / adiutor atq; impulsor assistebat his quibus perspiciebat inesse aliq; inge
 nij acumen/ aut voluntatē ad perscendū: ut non solum haerentes & remissos/ sed
 incensos etiam & currentes ad studia doctrinae excitauerit / reddebatq; suis vocis
 bus velociores. Nolo oīs proferr̄e ne longior fiam/ quibus illius verbū & opa
 ad humanitatē profuerūt. Sed tamē hic doct̄issimus atq; eloquentissimus vir Leon
 arduus Aretinus/ hic sanctimonīa morū ac doctrina vir cōspiciuus Ambrosius ere
 mita/ hic Carolus Aretinus summo ingenio/ summa eloquentia p̄ditus: quos oīs
 honoris causa nomino: pluresq; p̄tea: ut de me sileam/ qui minime illis sum com
 parandus: oīs hi in quā & latinis & gr̄cis s̄ris p̄stantes/ se Nycholai vocibus/ co
 hortationib; libris/ ope & adiutos maxime & impulsos in suis studijs p̄stebun
 tur. Erat hoc institum suae naturae: ut quoscunq; incensos ad banarū artium cogni
 tionem videret/ si idem boni viderent/ summo amore cōplecteret: & veluti filios
 foueret ac subleuaret. Tanq; stimulus erat recta capefcentibus consilia/ ad huma
 nitatis & sapientie studia prosequēda. O vere doct̄orū oīm parens/ & studiorum
 domiciliū: quāntū tibi latina eloquentia/ quāntū doct̄i hoies/ quāntū studiosi s̄ras
 nomini tuo debent. Tu in primis viam ad humanitatis studia ostendisti: tu iter ad
 veram eloquentiā demonstrasti. Tu gr̄cas s̄ras ad Italiam reduxisti: tu cōsilio/ tu
 libris/ tu opera/ tu cohortationibus semp̄ omnibus recta sententibus affuisti. Tu

Gr̄cas lit
 teraz utilit
 tas.

In Fr̄cis
 Philephū
 obiurgatio.

Bñficus in
 studiosos.

Studij eius

diligentissimus rerum perpenfor: tu grauis eloquentie censor: tu pacatus doctorum
 extimator/magno aduimeto omnibus exitisti. Tu denique cum corripiendo/tum lau-
 dando effecisti: ut ad aliquam dignitatem facultas eloquentie pueniret. Id & a ceteris
 comendatum iri putabatur. Tu enim iudicium non ex adulatione aut assentatione pen-
 debat: sed ex veritate atque animi recta sententia. Sed haec ad commune referunt ubi-
 litatem. Quid loquar de proprijs studijs? quid doctrinam / quid scientiam proferam?
 quid multarum rerum cognitionem? Graecis literis plurimum insudauit. Latinas ita re-
 nuit: ut nemo melius omnium disciplinarum quibus homines liberaliter institui solent / do-
 ctrinam pcepit. Priscas historias ita omnes memoriae fixas habuit: ut illis se me inter-
 ille videret. Cosmographiam ita operam dederat: ut toto orbe terrarum singulas pro-
 uincias / urbes / situs / loca / tractus: denique omnes melius nosset quam hi qui in eis diutius
 habitassent. Nullus est in latina lingua auctor / quem quidem probaret / quem non legisset
 summa cura & diligentia. Sacris vero scripturis ita incubuit legendo: ut plura
 ex eis teneret quam qui totam aetatem in illis ponere viderent. Nullus auctor fidelis
 ex illis antiquis fuit / cuius non aut libros / aut scripta referret. Linguae vero latinae
 praeter ceteris erat diligens scrutator: in qua & illum peritissimum vidimus. Nullum probo-
 rebat verbum cuius vim & originem ignoraret. Nullum scriptorem antiquitatis tulit cuius
 nomen non mandasset memoriae: cuius non opera etiam depicta diligenter reuere-
 feret. Antiquitatis erat admodum curiosus: cuius & patronum quendam ac protectorem il-
 lum omnes ferebant. Eloquentiam plurimum potuit: licet per raro dicendi onus suscipere.
 Cum enim nihil nisi politum ac perfectum probaret: nequaquam sibi ipsi eius scripta san-
 te videbant. Multa legerat: multa cognouerat: plura memoriae comendarat / quae
 sibi copiam dicendi admodum suauem subministrabant: adeo ut in cetero hominum aut
 taretur aut esset illi. Et summa cum audientium voluptate. His studijs / ac vite in-
 stria tantam sibi excellentiam comparauit / ut nulla dubitatione inter doctissimos proba-
 tissimosque nostrae aetatis viros adnumeraret. Quamquam ipse sua qua fuit animi moder-
 ratione / se infimum omnium predicabat: nihil sibi arrogans: neque ad ostentationem quan-
 dam ut multi solent se comparans / sed ad veram philosophandi rationem. Credo vi-
 deni haec nobis quem admodum aequum est plurimum laudanda. Age vero nunc quae
 les in eo virtutes / qui mores / quae vite integritas viguerunt. Nulla pars vitae eius re-
 cti viri officio vacauit: nulla in re grauiori lapsus est. Id egit semper: ut quorum vitam
 tem legerat: eorumque exempla imitaret: esse quam videri bonum mallet. Iam primum prae-
 dentiam eius licet prospicere eximia quandam & pene diuinam. Prudentiam dico non
 huius temporis aut saeculi / quae in capiendis rerum externarum consilijs / aut altius su-
 perandis hominibus a multis colloatur: sed quam in optimo vite genere deligendo
 & ipsa vita sapienter degenda viri doctissimi posuerunt. Omnia quippe humana com-
 moda ut externa bona contempsit / ut se totum traderet studijs sapientiae. Si laudat
 Herculem antiquitas: quem in biuio constitutum fabulae ferunt / secum praemeditan-
 tem ac confabulantem: utram viam eligeret: virtutis ne / an voluptatis? cum altera
 aspera ac difficilis / procliuis altera ac suauis proponeret: quae virtutis itinere sibi gra-
 uis ciscendum putaret. Cur non summam laudem hic nosster Nycholaus mereret: cuius prae-
 dentiam virtutis sibi viam / reiectis illecebris voluptatum persuaserit capescendam? At
 vero ne sibi hanc faulem fuisse existimetis: plurima impedimenta & vanae molestiae
 superauerunt quae illum ab instituto itinere saepius reuocarent. Quae in re constan-
 tiam eius perspicite. Omnes difficultates tolerando / omnia impedimenta patientia su-
 perauit. non onere egestatis / quae sepiissime pressus est: non laboribus plurimis / non
 rei domesticae cura / quibus illi maliquoties vexari vidimus: deflexit unquam animam
 ab institutione suscepta. Quid eius innocentiam / quid animi moderatorem proferant?
 quid continentiam / probitatem? Cum satis amplum a parente patrimonium accepisset:
 nullius autem lucrum amore teneret: copias vero eius publica tributa exhaustum tena-

Prudentia
eius.

de hoc auctor dicitur in
 vita Nycholai cum dicitur
 vultus eius in ad hunc
 2. 1. 1.

sepius rei familiaris difficultate compulsus est/ aut libros (quod tamē fecit rarissime/ & in illis quos non probaret) venderet/ aut amicorum fortunis subleuari. Nunquā in studiis mentē diuertit/ nihil appetiuit alienū/ nullū turpē quæstū cōcupiuit. Nunquā publicis magistratibus ad exhauriēdos paupes/ ut plures solent/ animū adiecit. Neque minem ne minima in re quædam læsit unquē/ nulli viuentiū iniuriā intulit/ nihil cuiquē abstitulit/ nemini nocuit. Manus atque animū seruauit innocentem. Nulla præter quæ librorū cupiditate flagrauit/ nō appetēdo aliena/ sed ne suis parcēdo tulit sumptus & publicos & priuatos. Vixit usque ad obitū extremū diem fama incorrupta. Rationem viuendi modestam & lauram omni tempore seruauit/ se referens ad frugalitatis cultū quā laudabat. Semp̄ illud prisca Catonis per sepe verbū usurpans/ magnum uectigal esse parsimoniam. Ego qui domū suam ab adolescentia frequentatam/ quicquid vitæ eius penitus perspexi/ scio quæ temperate/ quæ modeste/ quæ caste vixerit/ formans se ad eorum mores quorum virtus est laudata. Sed & hoc non iudicium aliquid/ sed expressum signū egregiæ uirtutis esse videtur. Refert Plato in epistola quædam/ præcipuū esse argumentū probitatis/ abū dare amicis/ carere vero improbitatis. Quis ergo hac nostra ætate amicis ditior Nycholao/ Quis opulentior/ quis copiosior/ Hoc mihi uideor uerissime dicturus/ omnes viros doctos qui ubique terrarū essent/ non solum qui eum nosset/ sed ad quos sui nominis quoque fama peruenisset/ beneuolentia & summo amore erga Nycholauū affectos/ atque ipsum quoque in unū quicquid librum & humanitatis cupiditate flagrantem/ pari affectione incensum cōspiciebamus. Fit enim necessario ut qui multos amat/ ipse quoque mutuo ametur a multis. Humanitatem quoque eius qui satis digne potest laudibus efferre/ Faciles ad eum aditus patebant/ facilius allocutio. Cum multos multis in rebus excelleret/ tamen se parem infimis præstabat. Contūgebat cum seueritate affabilitas quædam uenusta/ omnibus grata. Erat eius cōsuetudo iocunda admodū/ non solum eruditioribus/ sed etiam exquisitorū artificij hominibus/ quibus admodū delectabatur. Aderat amicis consilio/ opera/ obsequio/ diligentia/ etiam irrequiritus/ eorum negocia pro suis ducebat. Domū suam docti viri suum domiciliū existimabant/ & tanquā cōmune diuersoriū litterarū. Qui excipiebant/ omnes summa cum hilaritate uocibus suis excitabant/ exemplo mouebant/ aut legendo/ aut disputando proficiebant. Discedebant semper singuli tanquā a quodam sapientiæ sacrario doctiores. Mores eius quales fuerint omnes fere cognoscitis. ab ipsa adolescentia tanquā educatus in stoica disciplina seuerus fuit/ continens/ grauis censor/ morum/ uitiorum acerrimus hostis/ ad lacessendū/ si quando iritabatur promptus. quæ tamen salibus/ facetijs/ uerbosior iocunditate condiebant. ut per sepe eos in quos ea dicebant/ ad risum excitarent. Vitam cœlibem duxit absque uxore & liberis. Ut enim quietius studiis incumbere/ uoluit ea molestia carere/ cum neque esset opulentus/ & legisset multis fuisse illas impedimento quominus vacarent ocio librum. Fuit autē amantissimus ueritatis/ ut qui admodum horreret mendacium/ nihil minus prædicans esse hominis quæ mentiri. At amicos ita obseruabat/ ut tamen ueritatem præponeret/ nemini parcens/ ubi ex sententia esset dicendū. Delectabatur admodum tabulis & signis/ ac uarijs colaturis pncorum more. Plura enim prope solus atque exquisitoria habebat/ ceteri fere omnes. Ad quæ uisenda multi alliciebant/ ut non priuato aliquo in loco/ sed in theatro quodam collocata ac exposita esse affirmares. Iam quantam honestatem/ quantā grauitatem seruauit/ quæ sancte vixerit & scitis omnes/ & ipsi uisimus/ qui ab ipsis nostris incunabilis cum eo uersati præ ceteris sumus/ qui eum domi forisque obseruauimus/ ita ut nihil nobis uitæ eius interioris esset occultum. Nihil turpe/ nihil obscœnum ne uerbis quidem protulit. Censoria quædam grauitas uitæ splendor em afferebat & summā auctoritatem. Vita horruit/ & publica & priuata. Templum quoddam uirtutis & decoris existimabat/ domus illa/ &

Cato.

Plato.

Humanitas eius

De moribus suis.

Vitam cœlibem duxit.

Vitæ honestas.

tanq̄ habitaculū honestatis: in qua accendebant om̄es ad virtutem & bonarū
 artium disciplinas. Hic librorū ingens numerus: tum latinorū: tum graecorū. Hic si-
 gna & tabulae: hic veterum imagines: hic nūmismata usq̄ a priori illa aetate qua ego
 primū vidi: & moneta ob signari est cepta conspiciebant. Hinc varia illustrium vi-
 rorum exempla hunc ad virtutum incitamenta proferbant. Aderat semper q̄
 & oblectaret oculos: & animū solaretur. Tanq̄ ex academia quadam & honesto
 certamine prodibant homines: & ad doctrinam: & ad mortalem vitam paratio-
 res. Sed excellentissima eius virtus atq̄ optimū omnium facinus nequaq̄ est silentio
 pretereundū. Cum viuens omnibus profuisset: cum semper publice cōsulisset cō-
 moditati: curauit ut etiam post exactam sanctissime vitam: laborū suorū fructus
 ad posteros emanaret. Id egit vir egregius doctorū: virorum amantissimus: quod
 nullum multis antea saeculis fecisse: neq̄ memoria hominū constat: neq̄ ulle littere
 prodiderunt. Rem sane statuit temporū omnium ac saeculorū laudibus celebrandā.
 Ex libris quos homo nequaq̄ opulētus & rerum persape inops: supra octingen-
 tos codices summo labore & diligentia: cōparauerat: decreuit testamēto fieri per
 amicos publicam Bibliothecam ad utilitatem hominū sempiterna. O preclaris-
 mum omnium quae unq̄ condita sunt & utilissimū testamentū: quo non unum aut
 quem aut alterum: sed tum graecas: tum latinas musas huius p̄ciosissimi thesauri
 reliquit heredes. Tibi ego nunc Nycholae (mortuum enim appello) musarum
 nomine gratias uberrimas ago: qui solus omnium illas in publicam doctrinā & do-
 micilij sui possessionem: tandem post multa annorum curricula reduxisti: qui il-
 las tam exquisito munere donasti: qui effecisti ut aliquādo priuatas domos egres-
 se: in conspectu atq̄ in lucem prodirent ornatissimo comitatu. Exiitne haec tenus
 nostra memoria plures & libris varijs & maximis opibus abundantes: quos tamē
 magis priuatum cōmodū q̄ cōmunis utilitas traxit. Frācisus petrarca poeta ex-
 cellens habuit ingentem copiam librorum: qui post eius obitum om̄es venundati
 & varijs hoibz dispersiti sunt. Ludouicus (cuius antea meminī) magnam vim
 librorū quos multis in locis conquisiuit: legauit sui ordinis Bibliothecae. Vir p̄tans
 ingenij acumine: & plurimarū rerum scientia: Ioannes Boccacius eidem loco suos
 libros testamento reliquit. Collutij nostri ad omnia ingenij singularis volutinae:
 quae Nycholai libros numero semē equabant: filij vendiderunt. At vero hic nos-
 ter egregiam p̄ ceteris supellestem: in qua comparanda multum temporis
 multum impense: plurimū laboris impenderat: non vendi: non in priuatā aliquā
 domū cōportari: non alicuius unius usui aut arbitrio relinquere: non in alienam Bi-
 bliothecam reduci: sed in cōmunem utilitatem: in publicū munus: in locum om̄i-
 bus patentem voluit conferri: ex quo om̄s litterarū cupidi tanq̄ ex agro semis si-
 cutum doctrinē uberrimū possent percipere. Equidem si id religio nostra aut tem-
 pora paterent: decernerem mea sententia statutam illi marmoream in Bibliothecae
 parte collocandā cum inscriptione honorificētissima & ad memoriā illius: & ad
 reliquorū aemulationē. Quid em̄ magnificentius: quid bonis acceptius: quid stu-
 dijs humanitatis accommodatius: quid cōmuni bono utilius fieri potuisset: aut etiā
 excogitari: q̄ existere hac in urbe publicam Bibliothecā: quae sit futura veluti ex-
 cellens quaedā eloquentiae: & ceterarū bonarum artium officina. Hae Nycholai
 nostri studia: hic vitae cursus: hae virtutes: hi mores: hae officia extiterunt. Digna
 profecto quae illius laudem reddant apud posteros imortalem. Qui cum semper
 in celebrādis musis: virtute excolēda: libris cōparandis: obseruādis amicis studiū
 atq̄ opam praebuisset: tandem multis exactis laboribus post tertium & septima-
 gesimū annum grauissimo morbo correptus interijt. Ita ad extremā horam se cō-
 parans vt libenter ex hac luce migrare videret: tanq̄ ad locum beatiorē profes-
 cturus. O diem acerbum nobis: licet illi malorū omnium postremū. Lētor tui causa.

Bibliothecam publicam ex suis erexit,

Moritur

Nicholae (iterū em mortuū cōpello) quem colere sedes piorum / quem ad eter-
nam quietem delatū verissime iudicamus. Verum mihi doleo; mihi queror hunc
funestum diem: qui me moestum atq; afflictum / qui me spoliatum tua amicissima
solicitudine / tua suavissima humanitate priuatū reliquit: qui mihi abstulit tanq̄ se-
getem studiorū meorū: qui mihi eripuit officio p̄rem: benivolētia amicū: quo cum
omnes curas meas / cogitatus / dicta / facta & p̄sens verbis & litteris absens confes-
rebam. Mihi dies iste merito est desendus: in quo amisi certissimū aegritudinū so-
latium: mororū leuamen: praesidium firmissimū laborū meorū. Non dabitur am-
plius tecum colloqui: non consilio uti: non exoptatissima frui cōsuetudine: ac saltē
cōsolatione: qua licet reuocabo quoad potero cogitatione mea memoria p̄teritū
tempus: & tecum semper dum hoc spiritu vitam dulcissima recordatione cōmor-
abor: mortuū animo cōspicet. Erit Nicholai effigies semper hisce oculis infixā:
& amorē quem viuo debebā: etiā in laudibus & celebratione mortuū cōseruabo.

POGGII Florentini Oratio quarta in funere Laurentij de medicis.

Iserius mi doctissime Carole; ornatissimi atq; amā-
tissimi quondā mihi Laurentij nostri debitū virtū-
ti munus p̄stiti q̄ eius in me officia postulabāt: nō
negligentia: non obliuioni tribuendū: sed doloris
magnitudinē: quem ex charissimi deq; me optime
meriti viri morte suscepi. Tantus em̄ moeror: tanta
vis egritudinis mentē oppellit: ut quotienscūq; aīm
ad eius memoriā reuocarem: nō scribendi facultas
tem / sed lachrymarū copiā ip̄ius recordatio mihi
suppeditarit: q̄ q̄ imbecillis solet animis euenire:
ita cessent dolori ratio scribendi: ut a tempe moero-
ris mitigatio fuerit expetenda. Et em̄ quis tam du-
rus vel potius ferreus esset: qui fletū & lachrymas
in talis viri atq; amici cōmemoratione contineret?

Multa quippe diuersorū hoīm vulnera quotidie ante oculos obuerfant: ut nullius
in obitu tanq̄ in re insolita obstupescere debeamus: sed tñ maxima pars horū sic
funt: ut incertū sit vita ne illorū morti potius / an mors vitae fuerit p̄ferenda? Virat
em̄ / an intereat parum interesse mortaliū videt. At vero cum mortē obijit is cuius
vita oibus cōferretur salus multorū salutem amplectit: cuius opes ac fortunae
semper amicis p̄sto fuerit: qui liberalitate atq; humanitate om̄s antecellit: tum demū
grate ac difficile est non cōqueri. Quid em̄ vita hoīm esset derelicta bonorū tutes
la spoliata amicitie fructu: quē unū habemus tutissimū portū in varijs casibus qui
vident in vita hoīm cōstituti. Et em̄ sic sentio: nullū esse dolorē qui ad amicorū do-
lorē accedat. Nam parētes filijs p̄es tum boni / tum mali quicūq; hi fuerint natura
tribunt nobis: quo fit ut eos p̄ sepe odio habeamus: nobis eorū interitus exopte-
tur. Amicos vero nos ip̄i eligimus sponte nostra: qui sunt nobis charissimi: quorū
iocunditate cum priuamur / nulla videt nobis vita esse iocūda. Q. si cui unq̄ in
amici obitu dolere licuit: mihi certe licet maxime: qui non solū dulcissimo ac suauis-
simo amicitie fructu / sed me ip̄o videor esse priuatus. Ille em̄ parentū mihi charita-
tem / amici officia / fratris benivolentiā p̄stabat. Ille meas curas suas esse dicebat. Il-
le me opibus / pecunia / primonio subleuabat. Deniq; ea erat inter nos mutua cha-
ritas ac benivolētia: ut illo viuo nullā fortunā extimescēs / securus rerū in tranquillo
viciportu viderer quiescere. Itaq; silētio meo cām p̄buit nō obliuio / sed moeror gra-
uis: qui diutius q̄ vellētenebras quāsdā ita anio offudit: ut nulla adhuc concedat
scribendi facultas. Verū ne nunc qdem parez eius virtutibus elegantia resp̄entare

Amicorū
p̄stantia.